

ZAŁĄCZNIK NR 11

*do Regulaminu konkursu na opracowanie koncepcji
ekspozycji stałej Muzeum Regionalnego w Jarocinie*

**SCENARIUSZ EKSPOZYCJI STAŁEJ
MUZEUM REGIONALNEGO W JAROCINIE**

Główne założenia

Nowa wystawa stała Muzeum Regionalnego zlokalizowana zostanie w zabytkowych wnętrzach XIX-wiecznego pałacu Radolińskich usytuowanego w parku miejskim w Jarocinie. Przestrzeń ekspozycyjna to 10 sal, które z jednej strony umożliwiają naturalny podział wystawy na moduły tematyczne, z drugiej jednak mogą stanowić ograniczenie w planowaniu przestrzeni. Atutem lub utrudnieniem mogą również okazać się niektóre zabytkowe elementy wyposażenia wnętrz, które należy wziąć pod uwagę przy aranżowaniu wystawy (np. oryginalna boazeria pokrywająca ściany w dwóch pomieszczeniach). Wnętrza, w których zlokalizowane będzie muzeum użytkowane są obecnie przez Bibliotekę Publiczną Miasta i Gminy Jarocin oraz Szkołę Podstawową nr 5 w Jarocinie. Przed oddaniem ich w użytkowanie muzeum pałac zostanie poddany gruntownemu remontowi.

Zbiory jarocińskiego muzeum mają charakter regionalny dlatego wystawa stała musi uwzględniać zarówno specyfikę zasobu muzealnego jak i oczekiwania odbiorców – tych lokalnych jak i przyjezdnych. Zarówno jedna jak i druga grupa oczekuje, że odwiedzając lokalne muzeum otrzyma odpowiednią porcję informacji o mieście i regionie. W czasach globalizacji i zalewu kultury masowej obserwuje się odrodzenie tożsamości regionalnej, a lokalne dziedzictwo kulturowe postrzegane jest jako coś wyjątkowego i niepowtarzanego. Wystawa stała w jarocińskim muzeum powinna zatem wychodzić naprzeciw tym tendencjom oraz jasno zdefiniowanym potrzebom odbiorców. Ekspozycja przedstawiać będzie najważniejsze wydarzenia w historii miasta i regionu, a także pokazywać najciekawsze przejawy miejscowej kultury ludowej. Nie ulega wątpliwości, że mimo ukierunkowania na tematykę regionalną, poszczególne obszary tematyczne wystawy powinny być osadzone w szerszym kontekście historycznym, umożliwiającym odbiorcom powiązanie lokalnych epizodów z wydarzeniami mającymi miejsce w kraju.

Nowa ekspozycja stała Muzeum Regionalnego w Jarocinie będzie miała charakter narracyjny. Przestrzeń wystawy podzielona została na osiem obszarów, z których każdy reprezentuje oddzielny wycinek historii. Tworzą one chronologicznie ułożoną opowieść, która charakteryzuje się ciągłością i powiązaniami między kolejnymi wątkami. Zwiedzający prowadzony jest przez wystawę w zaplanowanym porządku, który narzuca kolejność zwiedzania, układ ciągów komunikacyjnych czy system oznakowania. Wyjątek stanowi moduł poświęcony dziejom rodu Radolińskich oraz historii samego pałacu. Ta część

ekspozycji może zostać wyłączona z układu chronologicznego i potraktowana jako osobny temat. Poszczególne obszary tematyczne powinny być otwierane przez oś czasu, która stanowić będzie umocowanie w danej epoce historycznej, a także teksty wprowadzające składające się z warstwy głównej (kilka zdań określających „w pigułce” założenia danego fragmentu wystawy) oraz warstwy pogłębionej (tekst rozszerzony, dla bardziej zainteresowanych np. umieszczony w np. urządzeniach multimedialnych). Dzięki tak skonstruowanym informacjom przekaz będzie maksymalnie dopasowany do potrzeb i możliwości odbiorcy. Projekt aranżacji przestrzeni powinien pozawalać na wprowadzenie działań z obszaru Interaktywności analogowej, która poszerzy odwołujący się do umiejętności analitycznych i lingwistycznych zwiedzającego sposób prezentowania zagadnień wystawy zaproponowany w scenariuszu. Zwiedzający może na różne sposoby odbierać narrację scenariusza wystawy przyswajając sobie wyłącznie główne treści zawarte w pierwszej warstwie informacji bądź wydłużając ścieżkę zwiedzania poprzez wczytywanie się w dodatkowe komentarze i opisy. W zależności od potrzeb będzie można przejść przez wystawę w kilkanaście minut i poczuć jedynie klimat miejsca, albo sięgnąć do pogłębionej, drugiej warstwy informacji. Pałacowe wnętrza muszą zostać zaaranżowane w taki sposób, żeby podążając ścieżką narracji widz, nawet nie wnikając głęboko w jej treść merytoryczną, mógł bez problemu odczuć w odwiedzanej przestrzeni okres historyczny, którego dotyczy ekspozycja.

Nowa wystawa stała Jarocińskiego muzeum powinna stanowić balans między klasyczną wystawą, gdzie najważniejsza jest prezentacja zabytku, a modnym jeszcze cały czas muzeum multimedialnym, gdzie dominującym elementem są narzędzia multimedialne. Wystawa powinna z jednej strony uznawać wagę artefaktów ale jednocześnie wykorzystywać różne środki przekazu, takie jak aranżacja wnętrz, rozwiązania multimedialne, zabiegi interaktywne i instalacje artystyczne czy ścieżka dźwiękowa towarzysząca niektórym modułom tematycznym. Zastosowanie multimedialności jest niezbędne, ale musi zostać zachowana równowaga między nimi a samym zabytkiem i scenografią. Multimedia mają pomagać w narracji i edukacji, stanowić dopełnienie wystawy, a nie stawać się jej głównym bohaterem. Przeniesieniu scenariusza na proponowane rozwiązania architektoniczne oraz multimedialne powinna zatem przyświecać zasada prymatu oryginalnego przedmiotu nad elektroniką. Zasada ta dotyczy wszystkich obszarów tematycznych wystawy. Przestrzenie wystawiennicze powinny być zaaranżowane w sposób uwzględniający naturalne ewolucje wystawy stałej i umożliwiające w miarę elastyczne wprowadzanie nowych eksponatów.

Ekspozycja ma przede wszystkim walor edukacyjny, dlatego ważnym elementem będą rekonstrukcje, w miarę możliwości najbardziej wiernie prawdziwej historycznej. Dotyczy to zwłaszcza części poświęconych prahistorii oraz ludowej kulturze materialnej. Należy w nich stosować przede wszystkim oryginalne eksponaty, a tylko w przypadku ich braku posługiwać się replikami. Jednym z narzędzi realizujących to zagadnienie może być mapping wykorzystujący rozszerzoną rzeczywistość (AR). Daje to możliwość aktywnego łączenia obiektów ze zbiorów muzeum czy historycznej ikonografii z rzeczywistością wirtualną poszerzającą ich odbiór.

Całkowita powierzchnia wystawy stałej wynosi 481,5 m² i obejmuje pomieszczenia parteru, które tworzą osobny ciąg komunikacyjny. Przy projektowaniu wystawy należy wziąć pod uwagę konieczność stworzenia tzw. strefy dziecka. Powinna ona stanowić niewielką część wydzieloną w poszczególnych strefach tematycznych, która służyć będzie podsumowaniu i utrwaleniu wiadomości przyswojonych podczas zwiedzania danej strefy. Należy zwrócić uwagę na to, by aktywność oparta była nie tylko na multimedialach ale również na narzędziach analogowych angażujących nie tylko dzieci ale całe rodziny.

Wystawa powinna uwzględniać swobodny dostęp i odbiór osobom o różnych rodzajach niepełnosprawności.

Przedmiotem prac aranżacyjnych są również wnętrza muzeum obejmujące salę wystaw czasowych, salę edukacyjną, hol, korytarze na parterze i I piętrze oraz szatnię z punktem handlowym.

Sala wystaw czasowych o powierzchni 100,3 m² usytuowana jest na I piętrze pałacu. Jego aranżacja powinna być spójna z ekspozycją stałą, zostać wyposażona w funkcjonalny system zawieszania obrazów oraz przewidywać zastosowanie lekkich ścian przesuwanych pozwalających dzielić pomieszczenie na mniejsze strefy i aranżować przestrzeń stosownie do potrzeb. Podczas projektowania przestrzeni należy wziąć pod uwagę możliwość organizowania zarówno wystaw artystycznych jak i historycznych.

Przykładowa realizacja sali wystaw czasowych

(źródło: www.muzeumtubelskie.pl)

Sala edukacyjna o powierzchni 50,2 m² zlokalizowana na I piętrze służyć będzie wszelkiego rodzaju działaniom o charakterze kulturalnym takie jak spotkania, warsztaty, lekcje muzealne, szkolenia, wykłady, odczyty. Powinna zostać wyposażona w podstawowy sprzęt multimedialny (projektor z ekranem, telewizor itp.) oraz meble umożliwiające zajęcia przy stołach (najlepiej składanych) lub audytoryjne ustawienie krzeseł. Należy przewidzieć również szafki na przechowywanie materiałów edukacyjnych.

Hol pałacu pełni przede wszystkim funkcje komunikacyjne, ale powinien być również miejscem, które zaprasza i zachęca do odwiedzenia wystaw muzealnych oraz przestrzenią gdzie można zaczekać na zwiedzanie lub po nim odpocząć. Ważne jest by wyposażony był w niewielkie stoliki oraz wygodne kanapy. Ściany holu mogą zostać zagospodarowane na ekspozycję fotografii z okresu dawnej świetności pałacu.

Przykładowa realizacja sali wystaw czasowych

(źródło: www.mnk.pl)

Klimatyczne korytarze (zwłaszcza korytarz na parterze) uzupełnione odpowiednio dobranym oświetleniem mogą stanowić dodatkową przestrzeń ekspozycyjną (np. na stałą wystawę dzieł miejscowych artystów, wystawę fotografii itp.).

Uwaga:

kołorem czerwonym zaznaczono w scenariuszu eksponaty cenne, rzadkie lub w wyjątkowo interesujące, które muszą znaleźć się na wystawie i których obecność powinna być zaznaczona w sposób szczególny (np. osobna gablota, duży wydruk, itp.). Pozostałe materiały powinny zostać wyselekcjonowane z pomocą pracowników muzeum, w zależności od potrzeb i pomysłu projektanta.

I. LUDOWA KULTURA MATERIALNA REGIONU

Wystawę stałą otwiera część poświęcona miejscowej kulturze ludowej. Jest ona, obok działu archeologicznego, najczęściej wykorzystywaną w działalności edukacyjnej muzeum oraz najchętniej oglądaną przez zwiedzających. Obok dawnych narzędzi rzemieślniczych, narzędzi do uprawy ziemi i przetwarzania produktów rolnych oraz sprzętów domowych na wystawie pokazane zostaną wytwory regionalnej sztuki ludowej: kolekcja czepców tiulowych, efektowne serwety i elementy tradycyjnego stroju ludowego zdobione haftem nasnuwanym, a także dawne instrumenty ludowe. Ważną częścią ekspozycji będzie galeria rzeźb ludowych, których autorami są miejscowi artyści.

Zabytki:

- narzędzia i wyroby rzemieślnicze:

młoch kowalski – 1 szt. (dł. 180 cm, szer. 120 cm, gr. 50 cm),
gwintowniki kowalskie – 3 szt. (dł. 15 cm),
świder ciesielski – 1 szt. (dł. 52 cm),
topór ciesielski – 1 szt. (wym. 60x 35 cm),
dłuta ciesielskie – 2 szt. (dł. 45 cm),
piła tracka – 1 szt. (dł. 215 cm),
świdry stolarskie – 4 szt.
strugi – 3 szt. (wym. 30 x 8 cm),
strugi – 2 szt.,
świdry kołodziejskie – 6 szt. (wym. ok. 80 x 70 cm),
koło drewniane – 1 szt. (śr. 70 cm),
cieśliczka kołodziejska – 2 szt. (dł. 30 cm),
świder kołodziejski łyżkowy – 1 szt. (dł. 45 cm),
kobyłka – 1 szt. (dł. 140 cm, wys. 100 cm),
strug bednarski półokrągły – 1 szt. (dł. ok. 25 cm),
nóż do wikliny – 1 szt. (dł. 15 cm),
miara szewska – 1 szt. (dł. 38 cm).

- narzędzia rolnicze i gospodarskie:

radło płozone – 1 szt. (wym. 123 cm),
brona drewniana – 1 szt. (wym.),
kosa z gratami – 1 szt. (dł. kosiska 170 cm),
sierp – 1 szt. (wys. 37 cm),
cep kapicowy – 1 szt. (dł. 152 cm),
ul słomiany – 1 szt. (wym.),
waga sprężynowa – 1 szt. (dł. 35 cm),
jarzmo krowie podgardlicowe – 1 szt. (wym. 65x 56 cm),
jarzmo krowie odświeżne z uprzężą – 2 szt.,

pojemnik słomiany na zboże (wys. 73 cm, śr. 87 cm),
szufla drewniana do zboża – 2 szt. (dł. 98, szer. 30 cm)

- narzędzia do prac domowych:

żarno obrotowe do mielenia zboża – 1 szt. (wys. całkowita 200 cm, dł. 100 cm, szer. 52 cm),
kamienie do żaren – 3 szt. (śr. ok. 40 cm),
misa słomiana do wypieku chleba – 2 szt. (śr. 38 cm, wys. 16 cm), kopanka drewniana do ciasta – 1 szt. (dł. 100, szer. 40 cm),
kierzynka do masła – 1 szt. (wys. 52 cm, śr. 25 cm),
formy do masła – 4 szt. (wys. 10 cm, śr. 15 cm),
centryfuga – 1 szt. (wym.),
nosidła do wody – 2 szt. (dł. 100 cm, szer. 15 cm),
wiadro klepkowe – 1 szt. (wys. 32 cm, śr. 30 cm),
cebrzyk – 1 szt. (wys. 40 cm, śr. dna 93 cm),
beczka – 1 szt.
naczynia gliniane – 17 szt. (wys. ok. 20 cm),
tarka metalowa do prania – 2 szt. (wym. 65 x 46 cm),
prałka drewniana ręczna – 1 szt. (wys. 70 cm, śr. 43 cm),
maglownica zębata – 1 szt. (wym. 89 x 17 cm),
maglownica ręczna drewniana z wałkiem (dł. 70 cm, szer. 7 cm),
żelazka – 10 szt., (wys. ok. 25 cm, dł. 20 cm),
lampy naftowe i naftowo-gazowe – 4 szt. (wys. do 35 cm),
moździerz drewniany – 2 szt. (wys. ok. 20 cm),
moździerz mosiężny – 1 szt. (wys. ok. 20 cm),
młynek do pieprzu (dł. 26 cm)

- narzędzia do obróbki lnu i wełny:

międlica i cierlica – 2 szt. (dł. 88 cm),
nożyce do strzyżenia owiec – 1 szt. (dł. 27 cm),
grzebleń do czesania wełny – 1 szt.,
kołowrotki – 3 szt. (wym. 112 x 103 cm),
klapka do osnowy – 1 szt. (wym. 49 x 6,5 cm)
wjadło do nawijania szpul - 1 szt. (szer. 80 cm, dł. 34 cm),
warsztat tkacki – 1 szt. (wys. 160 cm, dł. 125 cm, szer. 110 cm),
pstrucha wełniana tkana na warsztacie tkackim - 2 szt. (wym. 136 x 23 cm, 220 x 145 cm)

- elementy stroju ludowego:

kompletny strój kobiecy – 10 elementów,
kompletny strój męski – 7 elementów,
kolekcja czepców tiulowych – 18 szt. (śr. ok. 30 cm, dł. wiązań ok. 60 cm),
chusty jedwabne – 5 szt. (wys. 106 x 106 cm),
wstążki jedwabne do korali – 6 szt. (dł. 158 cm, szer. 7,5 cm),

fartuch tiulowy – 1 szt. (wym. 72 x 65 cm),
kreza tiulowa – 2 szt. (dł. 37 cm, szer. 20 cm),
kabał aksamitny – 1 szt. (dł. 62 cm),
drewniak (dł. 35 cm, szer. 14 cm, wys. 9 cm),
chusta w gajory – 2 szt. (wym. 100 x 100 cm),
chusta wełniana z frędzlami – 3 szt. (wym. 91 x 93 cm),
chusta aksamitna z frędzlami – 1 szt. (wym. 90 x 90 cm),
chusta wełniana w kratę – 1 szt. (158 x 144 cm)

- Instrumenty ludowe:

slesienki (dł. 40 cm),
dudy wielkopolskie – 2 szt. (dł. całkowita ok. 70 cm),
bał weselny (dł. 123 cm),
skrzypce,
plerdział (dł. 150 cm)

- galeria sztuki ludowej:

• rzeźby XVII – XIX w.

Chrystus ukrzyżowany (wym. 96 x 25 cm),
Chrystus ukrzyżowany (wym. 40 x 15 cm),
św. Wawrzyniec (wys. 78 x 22 cm),
św. Anna (71 x 28 cm),
Chrystus ukrzyżowany (wys. 35 cm)

• rzeźby współczesne (do selekcji):

plaskorzeźby – świątki – 10 szt. (wym. ok., 20 x 10 cm),
Chrystus na krzyżu (wym. 32 x 9 cm),
Tancerka (wys. 22 cm),
Skrzypek (wys. 55 cm),
Dudziarz (wys. 52 cm),
Snutkarka (wys. 56 cm),
Żłódek – rzeźba wielofiguralna (wym. 39 x 23 cm),
św. Mikołaj (wys. 30 cm),
Postrzyżyny (wys. 41 cm),
Żłódek – 12 elementów (Matka Boska z Dzieciątkiem, św. Józef, Kacper, Melchior,
Baltazar, anioł 2 szt., pastuszek – 3 szt., gwiazda betlejemska),
Diabeł z diablikami (wys. 60 cm),
Grajek (wys. 16 cm),
Para (wys. 28 cm),
Antek i Barbara (wys. 38 cm),
Głowa Chrystusa (wys. 18 cm),
Ptaszki – 3 szt. (wys. ok. 15 cm),
Kobieta z kierzynką (wys. 14 cm),
Powstanlec Wlkp. (wys. 43 cm),

Pasterz (wys. 162 cm),
Chłop z żarnami (wys. 21 cm),
Dwie baby (wys. 35 cm, szer. 18 cm),
Dziadek (wys. 28 cm, szer. 14 cm),
Odpoczywający rolnik (wys. 29 cm, szer. 12 cm),
Gospodarz (wys. 39 cm, szer. 19 cm)

• *kolekcja snutek golińskich (do selekcji):*

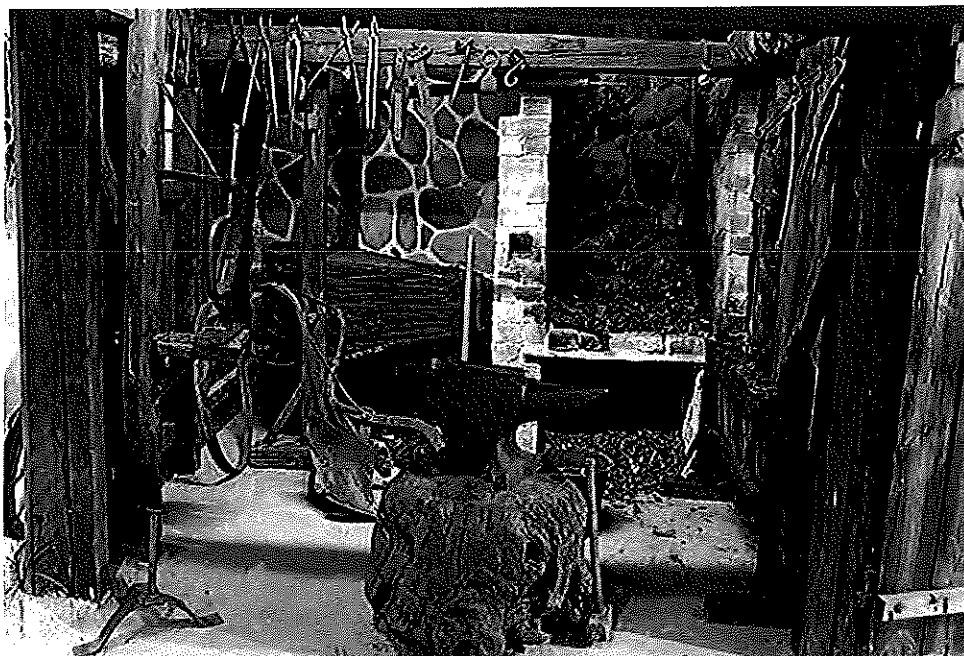
ok. 100 szt., w tym serwetki (wymiary różne: śr. 10 - 80 cm), powłoczki, fartuchy, kołnierzyki, komża zdobione haftem nasnuwanym

• *frywoltki:*

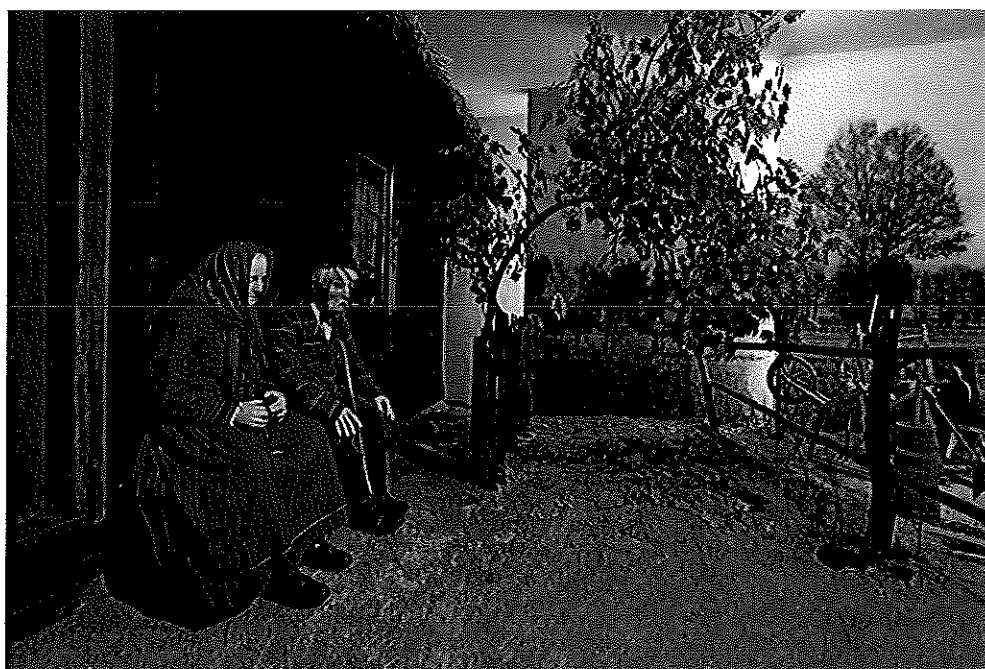
serwetki okrągłe – 16 szt. (śr. od 15 do 48 cm), kołnierzyk - 2 szt. (szer. 6 cm), pisanki zdobione haftem frywoltkowym – 4 szt., ozdoby bożonarodzeniowe – 20 szt. (aniołki, śnieżynki, bombki choinkowe)

Sugestia:

Fragment wystawy powinien być zaaranżowany w taki sposób, by przypominał np. fragment wnętrza chaty lub szopy na narzędzia (krytej strzechą) wypełnionej oryginalnymi narzędziami. Można też odtworzyć wnętrze kuźni z repliką pieca kowalskiego i oryginalnymi narzędziami kowalskimi.

Przykładowa realizacja
(źródło: www.male.lodz.pl/)

Przykładowe realizacje

(źródło: www.panoramio.com, www.male.lodz.pl/)

II. PARADZIEJE ZIEMI JAROCIŃSKIEJ

Jest to część ekspozycji poświęcona rozwojowi społeczeństw pradziejowych na Ziemi Jarocińskiej. Najstarsze eksponaty są potwierdzeniem występowania w środkowej epoce kamienia nad brzegami Warty, Obry, Lutyni i Lubieszki grup zbieracko-łowieckich. Krzemienne ostrza stanowiące elementy broni myśliwskiej odkryte w Gąsiorowie, Franciszkanie czy Goli należą do najstarszych eksponatów, które znajdują się na wystawie. W młodszej epoce kamienia gospodarkę zbieracko-łowiecką zastąpiła znajomość hodowli i rolnictwa. Tak też charakter miały społeczeństwa epoki brązu. W tym czasie tereny wokół Jarocina pokryte zostały gęstą siecią osad. Z tego okresu pochodzi m.in. dobrze zachowana ceramika, kamienne żarna oraz "skarby" przedmiotów brązowych stanowiący jedyny ślad po osadzie kultury trzcinieckiej w Lgowie. W okres epoki żelaza wprowadza grób skrzynkowy wraz z popielnicami pochodzący z cmentarzyska kultury pomorskiej w Jaraczewie, a także przedmioty z cmentarzysk ciałopalnych kultury przeworskiej w Twardowie, Przybysławiu, Nowym Mieście nad Wartą i Górze. Wyjątkowo interesująco prezentują się również znaleziska z cmentarzyska ciałopalnego kultury łużyckiej i przeworskiej w Osieku (I - II wiek n.e.).

Epoka kamienia

Zabytki:

- narzędzia krzemienne (8000 – 4500 l p.n.e): rdzenie z Brzostkowa – 2 szt. (wym. ok. 2x4 cm); kolekcja mikrolitycznych narzędzi z Gąsiorowa (skrobacze, groty – 39 szt. (wym. ok. 2x1cm);
- fragmenty naczyń glinianego z Jarocina – 5 szt. (wym. ok. 7x8 cm).
- narzędzia kamienne (2500 – 2000 l p.n.e): siekierki z Ruska i Śmiełowa – 2 szt. (wym. ok. 12x6 cm); topory kamienne – 11 szt. (wym. ok. 15x5 cm)

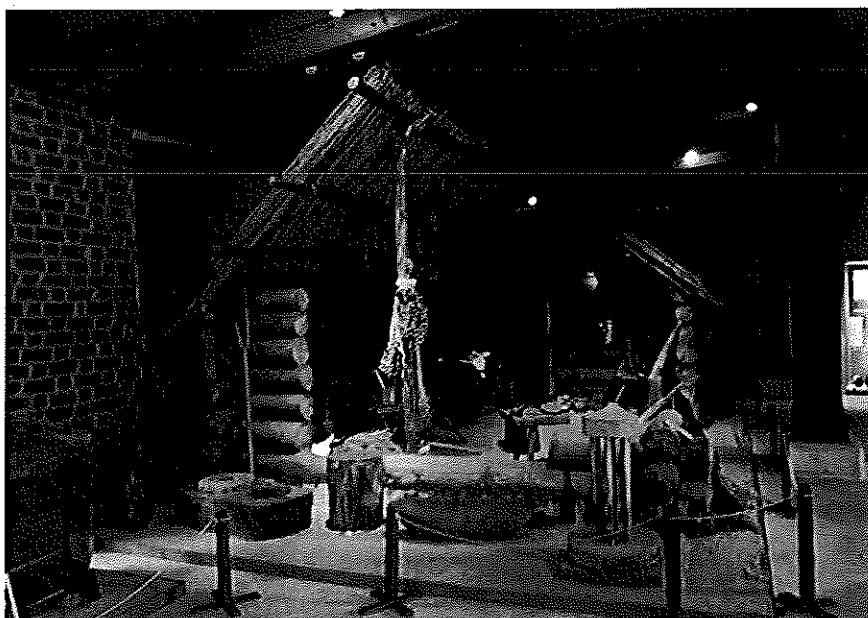
Epoka brązu

Zabytki:

- biżuteria z Lgowa (1500 – 1400 l p.n.e): naramienniki – 2 szt. (śr. ok. 9 cm); bransoletka – 1 szt. (śr. ok. 8 cm).
- ozdoby z Nowego Miasta nW (900 – 700 l p.n.e): szpila – 1 szt. (dł. 8 cm), kolczyki z płaskowca – 2 szt. (śr. 3 cm); nitki – 3 szt. (śr. ok. 0,5 cm)
- siekierka – 1 szt. (wym. ok. 13x6 cm)
- znaleziska z Nowego Miasta nW (1500 – 700 l p.n.e): rdzeń, wiór, grociki do strzał – 6 szt. (wym. ok. 2x4cm); naczynia gliniane – 4 szt. (wym. ok. 5x12 cm); ceramika – 5 szt. (wym. ok. 16x12 cm)
- żarna kamienne z Kottlina (1500 – 1400 l p.n.e) – 3 szt. (wym. ok. 25x35 cm) + rozcieracze – 2 szt.

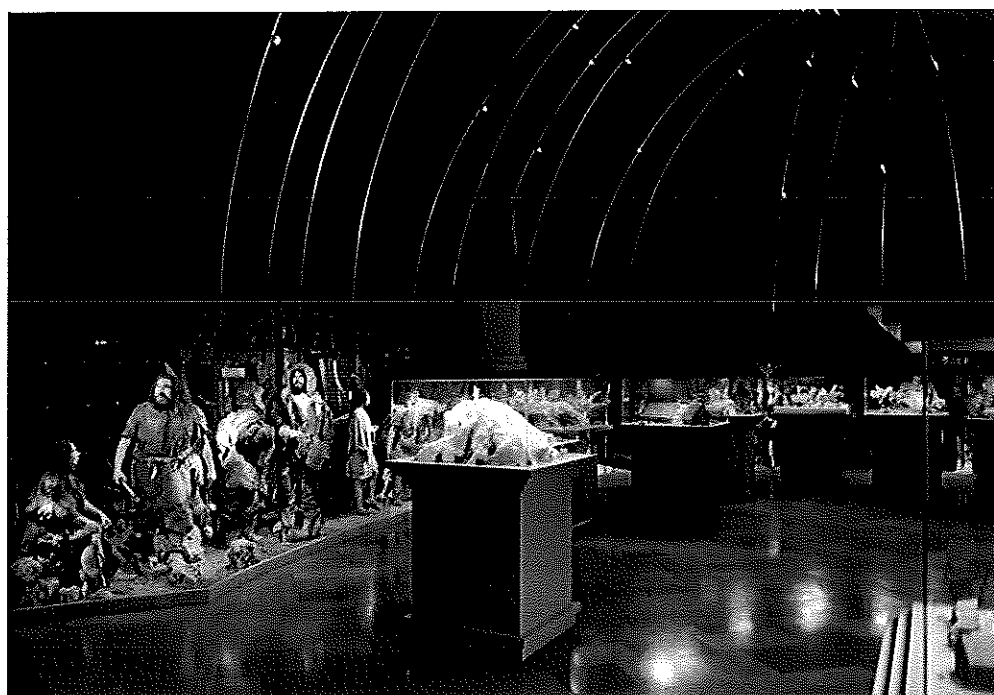
Sugestia:

Głównymi elementami tego fragmentu wystawy powinny być osadzone w odpowiedniej scenerii rekonstrukcje np. szalasu myśliwego, stanowisko pracy wytwórcy narzędzi kamiennych (np. włercenie otworu w toporku kamiennym) czy scenka prezentująca zajęcia domowe (np. mielenie ziarna). W rekonstrukcjach, obok replik ważne miejsce powinny zajmować odpowiednio wyeksponowane oryginalne zbiory.

Przykładowe realizacje

(źródło: www.cudownypoznan.pl, www.muzeum.miejskie.wrocaw.pl)

Przykładowe realizacje

(źródło: www.nid.pl, m.krakow.treespot.pl)

Epoka żelaza, okres wpływów rzymskich

Kultura łużycka – cmentarzysko w Jarocinie (650 – 400 l p.n.e)

Zabytki:

- ceramika: miniaturowe naczynia ceramiczne – 3 szt. (wys. 3 – 6 cm), malowane czerpaki – 3 szt. (wys. 5 cm, śr. 12 cm), naczynia – 3 szt. (wys. 9 – 14 cm), naczynia barwione – 4 szt. (wys. 7 – 16 cm), czerpaki barwione – 2 szt. (wys. 4 cm, śr. 12 cm)
- biżuteria: bransolety brązowe – 2 szt. (śr. 5 cm), kółka z brązu – 3 szt. (śr. 2 - 5 cm,), szpila brązowa – 1 szt. (dł. 18 cm), szpila żelazna z łabędzią szyją – 1 szt. (dł. 12 cm), bransolety żelazne – 2 szt. (śr. 9 cm), naszyjnik żelazny – 1 szt. (śr. 17 cm), paciorki szklane – 2 szt. (śr. 0,5 cm)

Kultura pomorska – Jaraczewo, Stegosz (400 – 200 l p.n.e)

Zabytki:

- grób skrzynkowy kultury pomorskiej – 1 szt. (zbudowany z glazów, wys. 80 cm, dł. 150 cm)
- popielnice – 9 szt. (wys. 15 – 27 cm)
- popielnice – 4 szt. (wys. 25 cm)

Kultura przeworska – Twardów, Przybysław, Nowe Miasto n/W, Góra (150 – 100 l p.n.e)

Zabytki:

- elementy uzbrojenia: miecz żelazny – 1 szt. (dł. 57 cm), umbo tarczy – 1 szt. (śr. 18 cm), groty – 2 szt. (dł. 22, 35 cm), łamacz tarczy - 1 szt. (dł. 15 cm)
- ozdoby: fibule – 3 szt. (dł. ok. 10 cm), guzy – 4 szt. (śr. 3 cm)
- przedmioty codziennego użytku: szydło, brzytwa, nóż, nożyce – 4 szt. (dł. ok. 15 cm)

Znaleziska z Osieka (I w n.e):

- przedmioty codziennego użytku: przęślik – 1 szt. (śr. 3 cm), grzebień kościelany – 1 szt. (wy. 5 x 3 cm), sprzączki dopasa – 4 szt. (śr. 2 – 4 cm), nożyce – 3 szt. (dł. 25 cm), noże żelazne – 8 szt. (dł. ok. 16 cm), gwoździe – 3 szt. (dł. ok. 3 cm), brązowe okucia rogu do picia – 5 fragmentów, inne niezidentyfikowane żelazne fragmenty – 12 szt.), łyżka srebrna ze znakami runicznymi – 1 szt. (dł. ok. 10 cm), czarka srebrna – 1 szt. (śr. ok. 10 cm)
- biżuteria: fibule – 10 szt. (dł. 3 – 10 cm)
- elementy uzbrojenia: miecz jednosieczny – 1 szt. (dł. 42 cm), umbo tarczy – 3 szt. (śr. ok. 20 cm), groty – 8 szt. (dł. 13 – 27 cm),
- ceramika: popielnice – 7 szt. (wys. Ok. 25 cm), naczynia użytkowe – 10 szt. (wys. 8 – 15 cm), naczynia barwione ze znakami solarnymi – 2 szt. (wys. 15 i 24 cm), misa ceramiczna – 1 szt. (śr. 30 cm), naczynie – 1 szt. (wys. 50 cm, śr. 4 cm)

Sugestia:

Głównym elementem tej części wystawy powinna być rekonstrukcja grobu skrzynkowego, zaaranżowana np. w scenerii leśnej. Dopelnienie stanowić powinny fotografie (rysunki) przedstawiające inne formy pochówku (np. na panelach świetlnych), w tym niezwykle interesujące kurhany typu siedleńskiego (nazwa pochodzi od miejscowości Siedlemin k/Jarocina) odkryte w XIX w. m.in. przez miejscowego ks. Gibasewicza. Z uwagi na unikatowość znaleziska na ekspozycji powinna się znaleźć makleta kurhanu siedleńskiego np. przekrój poprzeczny pokazujący technikę jego budowy.

Szczególną uwagę należy zwrócić na srebrną czarkę i łyżkę ze znakami runopodobnymi. Zwiedzający powinien mieć możliwość dokładnego obejrzenia obu przedmiotów np. przez wmontowane w gablotę szkło powiększające.

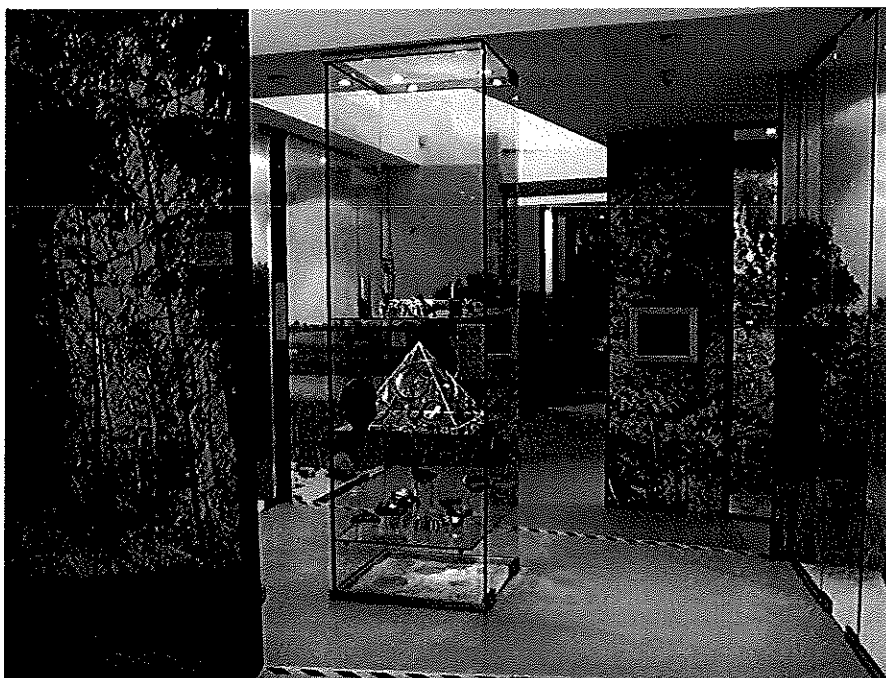
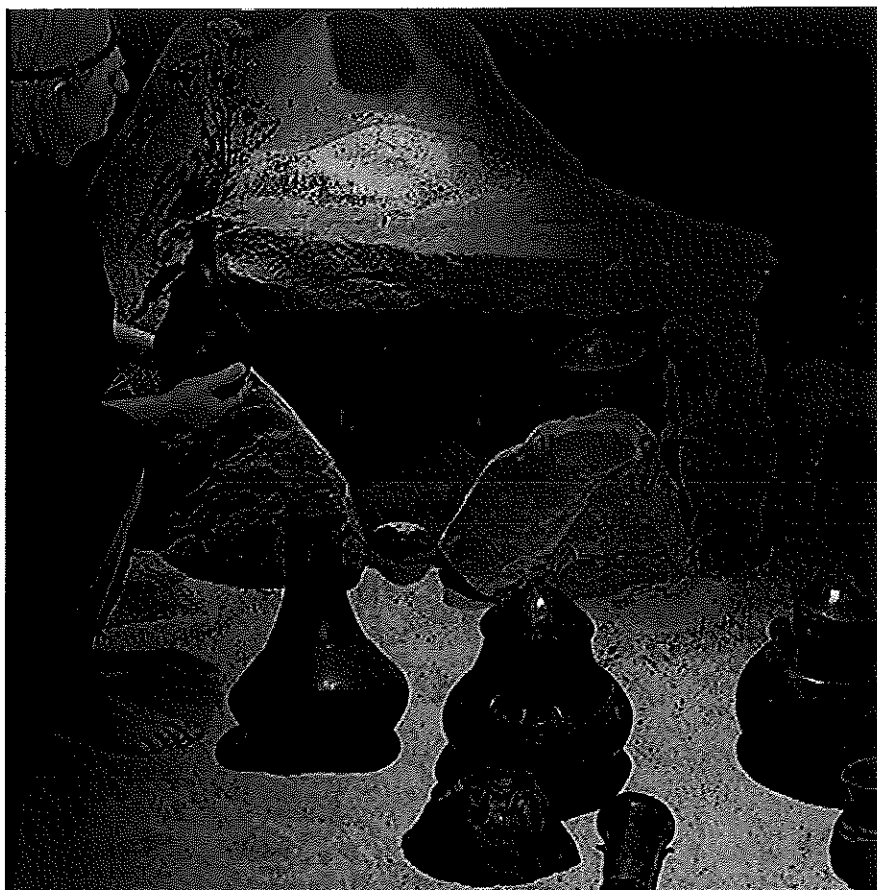
Elementem wzbogacającym warstwę informacyjną może być ekran dotykowy formatu minimum 48 cali, w którym zostanie m.in. umieszczona aplikacja zawierająca informacje dotyczące stanowisk archeologicznych na terenie Ziemi Jarocińskiej.

Opis działania:

Ekran powitalny to mapa Ziemi Jarocińskiej z zaznaczonymi stanowiskami archeologicznymi. Stanowiska są zaznaczone w formie kropek różniących się kolorami. Każdy kolor oznacza inną epokę. Obok mapy znajduje się legenda objaśniająca kolory kropek. Zwiedzający powinien mieć możliwość kształtowania mapy w ten sposób żeby można oglądać stanowiska wyłącznie z danej epoki np. epoka wpływów rzymskich. Po dokonaniu wyboru na ekranie pojawią się punkty topograficzne obrazujące związane z tą kulturą miejsca. Po naciśnięciu na wybrany punkt rozwija się odnośnik zawierający informację dotyczącą stanowiska wzbogacony, w miarę możliwości, fotografiami bądź materiałami filmowymi dostarczonymi przez muzeum.

Przykładowe realizacje
(źródło: www.nid.pl)

Przykładowe realizacje
(źródło: www.muzarp.poznan.pl, m.krakow.treespot.pl)

III. OD ŚREDNIOWIECZNEGO CIVITAS PO MIASTO XXI WIEKU

(początki miasta i jego rozwój przestrzenny do czasów współczesnych, inne ośrodki miejskie na terenie Ziemi Jarocińskiej)

Średniowiecze to okres, w którym stopniowo wzrasta rola Jarocina jako ośrodka wczesnomiejskiego. Położenie na skrzyżowaniu traktów handlowych Wrocław - Toruń i Poznań - Kalisz sprzyjało rozwojowi miasta, które wyrosło z dawnej osady targowej. Średniowieczne *civitas* stanowiło początkowo własność książęcą, by w 1257 r. stać się własnością rycerską. Śladem tej ostatniej są przedmioty pochodzące z grodziska stożkowatego kryjącego w sobie resztki siedziby rycerskiej Zarembów. Badania wykopaliskowe przeprowadzone w pobliskim Nowym Mieście nad Wartą dowiodły istnienia tam już w XIII w. analogicznej rezydencji rodu Doliwów. Siedziby Zarembów i Doliwów łączyło nie tylko bliskie sąsiedztwo, ale przede wszystkim wysoki status obu rodów oraz podobieństwo położenia i konstrukcji drewnianych wież mieszkalno-obronnych, po których pozostały liczne ślady w postaci znalezisk archeologicznych. Elementy uzbrojenia, narzędzia czy żelazne fragmenty konstrukcji budowli doskonale oddają klimat rycerskich siedzib. Obie wieże spłonęły pod koniec XIV w. Na początku XVI wieku na jarocińskim grodzisku wzniesiona została nowa, murowana siedziba właścicieli miasta, tzw. Skarbczyk, z którego pochodzi zespół cennych późnogotyckich kafli plecowych zdobionych motywami heraldycznymi i religijnymi oraz scenami rodzajowymi.

Losy Jarocina na przestrzeni kolejnych stuleci dokumentuje m.in. najstarszy znany widok Jarocina z 1661 r., kiedy miasto stało się własnością Andrzeja Radolińskiego, kolekcja monet i pozostałości po pożarze z 1773 r., recesy oraz inne cenne dokumenty z pieczęciami miejskimi, a także liczne mapy, plany i umowa Franciszka Radolińskiego z mieszczanami jarocińskimi z roku 1799. W tym czasie też dzięki hojności F. Radolińskiego miasto doczekało się nowego, murowanego ratusza, który później kilkakrotnie przebudowywano.

Przez wiele stuleci Jarocin nie odnotował szczególnie dynamicznego rozwoju. Miały na to wpływ m.in. liczne kataklizmy nawiedzające miasto: pożary, przemarsze obcych wojsk, czy epidemie dziesiątkujące ludność miejską. Dopiero II połowa XIX przyniosła zmianę statusu Jarocina. Przyczyniła się do tego budowa węzła kolejowego oraz utworzenie powiatu ze stolicą w Jarocinie. Te dwa wydarzenia spowodowały gwałtowny rozwój przestrzenny miasta i znaczny wzrost liczby mieszkańców. W tym czasie wytyczono nowe ulice, wzniesiono okazałe gmachy użyteczności publicznej, budynki mieszkalne i obiekty komunalne. Procesy te ilustrują liczne pocztówki z przełomu wieków, fotografie, projekty architektoniczne, a przede wszystkim plany miasta.

Okres międzywojenny to powstanie nowych osiedli wzniesionych przez spółdzielnię budowlaną zakładaną m.in. przez kolejarzy.

Zmiany w przestrzeni miejskiej odnotowano również w okresie II wojny światowej. W zbiorach muzeum zachowały się dokumenty świadczące o planach przebudowy Jarocina i stworzenia z niego typowo niemieckiego miasta. Wyniki konkursu na przebudowę ratusza i jarocińskiego rynku prezentują oryginalne projekty oraz artykuł z gazety "Bauwelt" szeroko opisujący planowane zmiany. Całość uzupełnia plan Jarocina z koncepcją przeniesienia centrum miasta w okolice dzisiejszej ul. Hallera oraz stworzenia w pobliżu osiedla Konstytucji 3 Maja centrum rekreacyjnego ze stadionem i basenem.

Zamknięciem tematu będzie czas PRL-u z osiedlami budowanymi na potrzeby napływającej do miasta ludności, która podejmowała pracę w nowo powstających zakładach pracy. Okres ten cechuje się najbardziej dynamicznym rozwojem przestrzennym miasta.

Zabytki:

JAROCIN:

- treść dokumentu z 1257 r.
- odpis dokumentu Władysława Jagiełły z 1407 r.
- XIII-wieczne artefakty z grodziska średniowiecznego z okolic Skarbczyka (typu: groty włóczni, belty do kuszy, ostrogi itp. - elementy kilkunastymetrowe) - ok. 20 szt.
- cegły gotyckie - 17 szt. (na szczególne wyeksponowanie zasługują dwie z zachowanymi odciskami zwierząt)
- XVI-wieczne kafle piecowe ze Skarbczyka (15 × 15 cm) - ok. 30 szt.
- fragmenty drewnianych elementów ze spalonych domostw znajdujących się przy rynku w Jarocinie, fragmenty glinianej polepy, elementy okucia drzwi
- naczynia gliniane z przełomu XVI i XVII w., wys. 10 cm
- gliniana skarbonka wraz z 30 monetami XVII/XVIII w.

NOWE MIASTO:

- elementy z rezydencji Doliwów, właścicieli Nowego Miasta:

a/ artefakty XIV-wieczne:

- elementy żelazne (okucia, gwoździe, klamry, haki do napinania wraz z belkami, fragmenty plecionki kolczej itp.) - ok. 100 elementów, przybliżona wielkość od 5-15 cm
- elementy zbroi rycerskiej - 20 fragmentów o różnych wym., przeciętnie 10 × 8 cm
- naczynia ceramiczne - 10 szt., wysokość największego 30 cm
- paciorek bursztynowy i kościelna hetka
- fragment przepalonej belki o wym. 30 × 10 cm

b/ artefakty XV-wieczne:

- miecz o dł. ok. 90 cm
- dzban o wysokości ok. 25 cm

c/ artefakty XVI-XVII wieczne:

- przedmioty żelazne (gwoździe, haki, skoble, kłódka z kluczem) - ok. 30 elementów, przybliżona wielkość od 5-15 cm
- fragmenty dwóch naczyń szklanych
- kafle piecowe - (15 × 15 cm) - 10 szt. wraz z osobnymi
- żelazne klamry spinające krawędzie komór kafli piecowych - 5 szt.

d/ kafle kartusz z herbem Doliwów, wym. ok. 20 × 20 cm

Uwzględnienie następujących typów map:

- przyrodnicze m.in.: ukształtowania terenu (hipsometryczne, nachyleń, ekspozycji), zasobów naturalnych (geologiczne, leśne), ochrony przyrody, krajobrazowe, sieć rzecznej
- społeczno-gospodarcze m.in.: podziału administracyjnego, sieć transportowej, plany miast w obszarze miasta i regionu.

Lista map ze zbiorów Muzeum Regionalnego w Jarocinie:

- szkicowy plan Jarocina obrazujący położenie na skrzyżowaniu traktów handlowych
- pierwszy plan miasta z 1796 r.
- mapa dóbr jarocińskich z 1804 r.
- mapa dóbr jarocińskich z 1859 r.
- plan Jarocina z 1943 r.
- plany współczesne

Inne materiały uzupełniające:

- projekty przebudowy rynku i ratusza (10 szt.)
- artykuł z prasy niemieckojęzycznej dot. konkursu na przebudowę rynku i ratusza
- fotografie nowych osiedli - ok. 10 szt.
- fotografie budowanych zakładów pracy - ok. 10 szt.

Sugestia:

Osią tej części wystawy powinny być makieły Jarocina. Jedna z nich powinna przedstawiać miasto z okresu pierwszej historycznej wzmianki (tj. z ok. 1257 r.), z siedzibą ówczesnych właścicieli, położoną nieopodal miasta. Znakomitym materiałem poglądowym dla stworzenia takiej makieły jest współczesna fotografia centrum miasta wykonana z paralotni, na której możliwy jest do zaobserwowania średniowieczny układ Jarocina.

Druga makieła powinna przedstawiać Jarocin z połowy XVII w. czyli z czasów przejęcia miasta przez ród Radolińskich, kiedy miasto powoli "rozlewa" się na tereny położone poza średniowiecznymi jego granicami. Konieczne jest zaznaczenie na makiecie zabudowań tzw. Nowego Miasta, założonego nieopodal kościoła szpitalnego pw. Św. Ducha i przytułku dla ubogich oraz rozlokowanych wokół miasta wiatraków i młyna wodnego położonego w sąsiedztwie Skarbczyka.

Jarocińskie muzeum posiada drugi co do wielkości w Wielkopolsce zbiór późnogotyckich kafli piecowych. Jednym z elementów ekspozycji mogłaby być rekonstrukcja pieca ogrzewającego siedzibę właścicieli miasta (Skarbczyk) wg projektu prof. R. Grygiela z Łodzi (może to być rekonstrukcja wykonana z materiału imitującego oryginalną ceramikę z wmontowanymi kafłami późnogotyckimi). Istotne jest aby rekonstrukcja uwzględniała rodzaje motywów widniejących na kafłach.

Zwieńczeniem tej części wystawy powinno się być zestawienie porównawcze planów z różnych okresów rozwoju Jarocina, które umożliwią zwiedzającym obserwację zachodzących na przestrzeni dziejów zmian w obszarze miasta od jego powstania po okres współczesny (w sposób przejrzysty, bez słatki ulic, ewentualnie z głównymi tak aby można było łatwiej zlokalizować miejsce zamieszkania). Zestawienie powinno mieć charakter cyfrowy - opublikowany w formie aplikacji pozwalającej, za pośrednictwem ekranu dotykowego lub innego urządzenia, nakładać poszczególne mapy na siebie (ujmować lub dodawać poszczególne elementy topograficzne) i na tej podstawie porównywać zachodzące zmiany urbanistyczne czy topograficzne. Zestawienie cyfrowych map można poszerzyć do wizualizacji przestrzennej 3D.

Aplikacja ta powinna uwzględniać przeszukiwanie baz danych związanych np. z nazewnictwem ulic. Do każdej ulicy powinien być przyporządkowany zestaw ikonografii prezentujący zachodzące na niej zmiany. Aplikacja powinna umożliwiać pracownikom muzeum sukcesywne uzupełnianie bazy.

Przykładowe realizacje

(źródło: www.nmm.pl, www.czasnawnetrze.pl)

IV. NAJDŁUŻSZA WOJNA NOWOCZESNEJ EUROPY

(okres zaborów od roku 1793 do momentu przyłączenia Wielkopolski do macierzy)

W wyniku rozbiorów teren Ziemi Jarocińskiej znalazł się w granicach państwa pruskiego. Bliskość linii granicznej z Rosją sprawiła, że w okresie zaborów Jarocin stał się ważnym strategicznie miastem. Działania germanizacyjne zaborcy oraz metody walki o utrzymanie polskości przypominają m.in. materiały po założycielu Hakaty - Hermannie Kennemannie z Kłęki, liczne dokumenty administracji pruskiej, pieczęcie urzędowe, egzemplarze prasy lokalnej czy dokumenty osobiste. Jarociniacy, podobnie jak mieszkańcy innych rejonów Wielkopolski podjęli walkę z zaborcą poprzez pracę organiczną. Drużyna skautowa, Kółka Rolnicze, Towarzystwo Czytelni Ludowych, Towarzystwo Gimnastyczne "Sokół", Koła Śpiewacze to tylko niektóre z licznych i aktywnie działających na Ziemi Jarocińskiej organizacji społecznych, które dążyły do utrzymania polskości na tych terenach.

Mieszkańcy regionu aktywnie brali udział we wszystkich niemal zrywach narodowowyzwoleńczych okresu zaborów. Szczególnie podkreślić należy zaangażowanie jarociniaków w powstaniu listopadowym, Wiośnie Ludów i powstaniu styczniowym.

Wybuch I wojny światowej zmusił mieszkańców Ziemi Jarocińskiej do wstępowania w szeregi armii pruskiej. Z tego okresu na wystawie znajdują się liczne fotografie, dokumenty osobiste, broń, korespondencja frontowa żołnierzy, odznaczenia i inne pamiątki.

Ważnym wydarzeniem w dziejach regionu było zwycięskie Powstanie Wielkopolskie 1918 r. Znaczący udział społeczeństwa Ziemi Jarocińskiej w powstaniu, ponadlokalny charakter miejscowych wydarzeń, a przede wszystkim osoba pierwszego głównodowodzącego powstaniem - pochodzącego z pobliskiego Mieszkowa mjr S. Taczaka - zasługują na szczególne uwypuklenie w tej części wystawy.

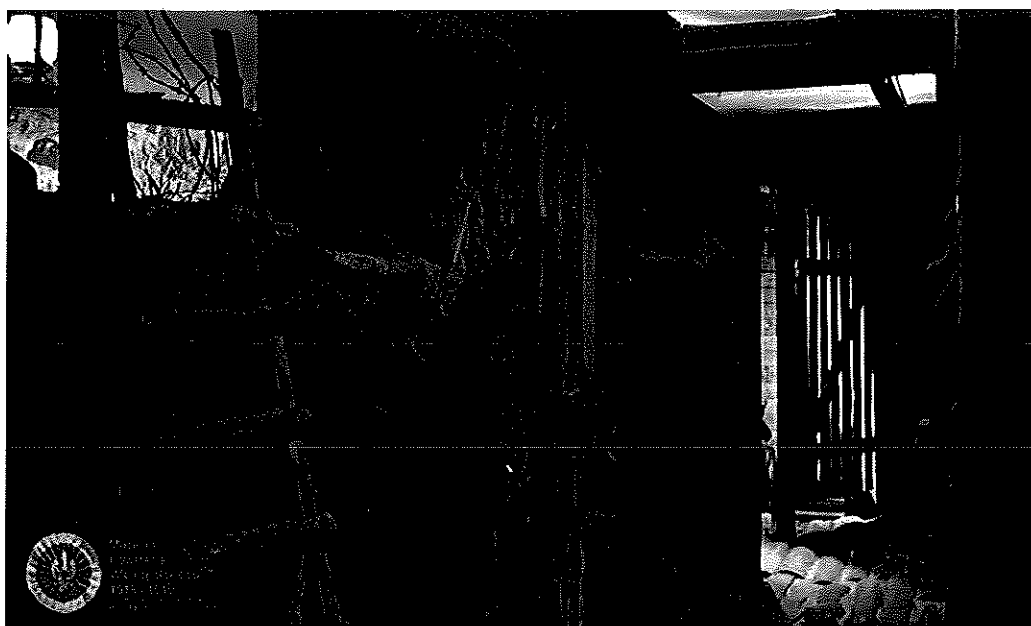
Zabytki:

- 1) 4 fotografie i 1 dokument H. Kennemanna, twórcy Hakaty
- 2) Wiosna Ludów na Ziemi Jarocińskiej - 2 dokumenty
- 3) ukazanie pracy organicznej na Ziemi Jarocińskiej - obrona polskości środkami legalnymi: koła śpiewacze, Towarzystwo Czytelni Ludowych, bractwa kurkowe, kasy oszczędnościowo-pożyczkowe, towarzystwa sportowe, przemysłowe, czeladzi itp.
 - fotografie - ok. 10 szt.
 - plakaty (ok. 50 × 30 cm), ok. 14 szt.
 - dokumenty (ustawy Koła Śpiewaczego, karty legitymacyjne, statuty itp.) - ok. 14 szt.
 - odznaki towarzystw - ok. 4 szt.
 - batuta Kazimierza Barwickiego
 - sztandar Koła Śpiewaczego "Lutnia" w Żerkowie

- książki z pieczęciami jarocińskich organizacji - 3 szt.
- Bractwa Strzeleckie: szarfy sztandarowe (12 × 197 cm, 3 szt.); medale - 44 szt.;
- obesłanie brackie (ok. 15 × 15 cm); księgi brackie - ok. 3 szt.
- 4) ukazanie działalności organizacji o charakterze konspiracyjnym ("Sokół", skauting, JEDNOŚĆ)
 - fotografie, pocztówki - ok. 12 szt.
 - odznaki - ok. 3 szt.
- 5) administracja pruska na Ziemi Jarocińskiej:
 - akta miejskie Jarocina - ok. 5 szt.
 - tłoki pieczętne - ok. 5 szt.
 - tablica z USC, wym. ok. 30 × 20 cm
 - gazety z XIX w. - ok. 4 szt.
- 6) mieszkańcy Ziemi Jarocińskiej pod zaborami oraz ich przedsiębiorstwa:
 - fotografie - ok. 23 szt.
 - dokumenty osobiste oraz zakładów usługowych - ok. 40 szt.
 - butelki z browarów - ok. 4 szt.
 - żeliwne drzwiczki z pleca kaflowego z napisem jarocińskiego wytwórcy, wym. 47 × 33 cm
 - firmowe tłoki pieczętne - 2 szt.
 - cegła z cegielni J. Stanisza, wym. 24 × 12 × 7 cm
 - druki ulotne firm jarocińskich - ok. 10 szt.
 - dzbanek upamiętniający 25-lecie służby na parowozowni, wys. 22 cm
- 7) pieniądze zastępcze - ok. 5 szt.
- 8) dokumenty budowlano-techniczne jarocińskich obiektów - ok. 10 szt.
- 9) mapy - 2 szt.
- 10) talerz fajansowy z napisem "Bahnhof Jarotschin" - średn. 19 cm
- 11) pocztówki z jarocińskimi koszarami - 8 szt.
- 12) kryształowa karafka związana z wojskiem w Jarocinie, wys. 26 cm
- 13) udział jarocinaków w powstaniu wielkopolskim:
 - fotografie - ok. 20 szt.
 - dokumenty - ok. 20 szt.
 - odznaczenia - ok. 10 szt.
- 14) udział jarocinaków w I wojnie światowej:
 - gazeta z notatką o pierwszych potyczkach zbrojnych na granicy z Rosją w Robakowie
 - fotografie - ok. 50 szt.
 - dokumenty - ok. 10 szt.
 - korespondencja - ok. 10 szt.
 - broń - 2 karabiny, bagnet

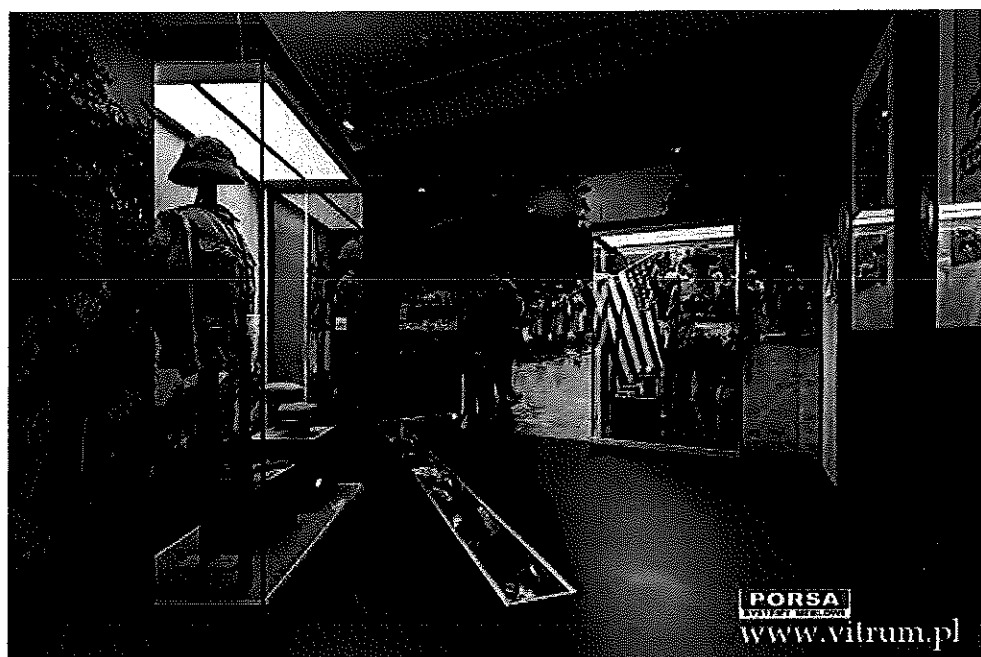
Sugestia:

W części poświęconej I wojnie światowej lub Powstaniu Wielkopolskiemu mogłaby znaleźć się aranżacja nawiązująca do scenerii okopu wzbogacona oryginalnymi elementami uzbrojenia i umundurowania (karabin maszynowy ze skrzynką na amunicję, hełm, mundur itp.) oraz fragmentami fotografii (np. postaciami żołnierzy) dającymi efekt trójwymiarowości.

Przykładowe realizacje

(źródło: www.muzeumnlepodleglosd.poznan.pl)

Przykładowe realizacje

(źródło: www.krakow.pl, www.vitrum.pl)

V. W MIĘDZYWOJENNYM JAROCINIE

Ta część wystawy skupiać się musi wokół przedstawienia życia codziennego mieszkańców międzywojennego Jarocina. Powinna ona akcentować zagadnienia dnia powszedniego jarocińskiego społeczeństwa. Warto tu zwrócić uwagę na takie kategorie, jak: szkoła, praca, życie religijne, wypoczynek, sport, kultura, organizacje społeczne, rodzina, wojsko, zakłady itp. Do przedstawienia tych wielowątkowych treści wykorzystać można bogatą kolekcję fotografii, dokumenty, plakaty, przedmioty codziennego użytku oraz przedwojenną prasę lokalną.

Zabytki:

- fotografie (duża różnorodność pod względem tematycznym) - ok. 150 szt.
- plakaty (dot. głównie imprez kulturalnych w mieście) - ok. 20 szt.
- dokumenty osobiste (legitymacje, dyplomy, książeczki, telegramy ślubne, listy, ulotki itp., duża różnorodność tematyczna) - ok. 80 szt.
- pamiątkowe medale, odznaczenia - ok. 10 szt.
- pocztówki (zabudowa miasta) - ok. 40 szt.
- projekty, plany budynków - ok. 20 szt.
- plan miasta - 1 szt.
- pomoce dydaktyczne szkolne: 4 miary objętościowe w formie walca, największy o wym. 9,5 × 13 cm
- tabliczka uczniowska do pisania kredą - 1 szt.
- świadectwa szkolne - ok. 40 szt.
- tłoki pieczętno jarocińskiej drukarni - 3 szt.
- prasa drukarska, wym. 45 × 46 cm
- druki i ulotki firm jarocińskich - ok. 150 szt.
- butelki z jarocińskich browarów - 6 szt.
- wieszaki z reklamą jarocińskich firm - 5 szt.
- atrapy zegarów z jarocińskich witryn sklepowych, wys. ok. 70 cm, śred. 50 cm - 2 szt.
- budzik z reklamą jarocińskiej firmy, wys. 16 cm - 1 szt.
- pudełko na leki z nadrukiem jarocińskiej apteki - 1 szt.
- sztandary jarocińskich organizacji - ok. 4 szt.
- proporzec harcerski, wym. 55 × 86 cm - 1 szt.
- egzemplarze "Gazety Jarocińskiej", wym. ok. 42 × 29 cm - ok. 10 szt.
- egzemplarze "Gazetki Parafialnej Parafii Jarocińskiej" - ok. 5 szt.
- stół i krzesła z ogródka restauracyjnego - komplet
- maszyna do pisania - 2 szt.
- aparat telegraficzny "mors" - 1 szt.
- powielacz - 1 szt.
- przybory urzędnika (wyposażenie biurka) - ok. 6 elementów
- plecak harcerski - 1 szt.
- aparat fotograficzny - 1 szt.

- godło Polski pochodzące z sali ratusza w Jarocinie, wym. 70 × 57 cm
- skrzynia Jarocińskiego lekarza, wym. 58 × 89, głęb. 55 cm
- rękodzieło ślusarskie na wystawę harcerską - wys. 29 cm, szer. 23 cm

Sugestia:

Wystawę można wzbogacić scenografią wykorzystującą widoki ulic lub Jarocińskiego rynku z brukiem i elewacjami kamieniczek (np. z naturalnej wielkości oknem wystawowym sklepu lub zakładu rzemieślniczego). Elewacje kamienic można również wykorzystać jako tło do pokazania oryginalnych eksponatów z epoki. Atmosferę miasta lat międzywojennych powinny również tworzyć dochodzące do uszu zwiedzającego odgłosy ulicy: rozmowy, dźwięk jadącego po bruku wozu konnego itp.

Do przemyślenia jest również wykorzystanie scenografii straganu targowego czy ogródka restauracyjnego z oryginalnymi meblami drewnianymi, butelkami po napojach, kufkami czy egzemplarzami prasy do poczytania. Reklamy jarocińskich firm (również te publikowane w miejscowej gazecie) mogłyby zostać wyeksponowane np. na słupie ogłoszeniowym będącym odwzorowaniem słupa z Jarocińskiego rynku.

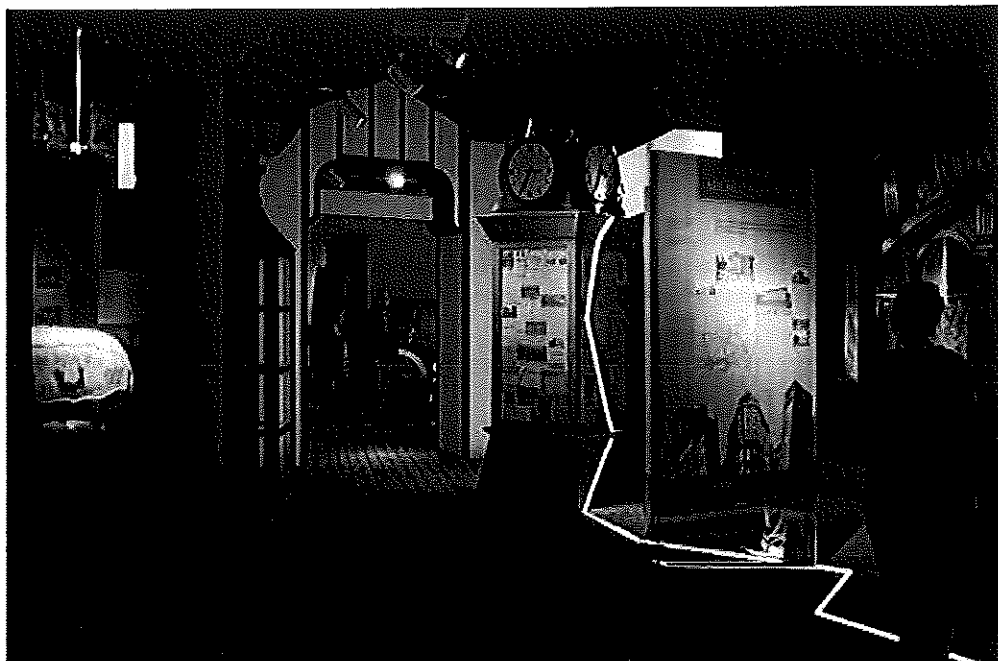
Przykładowa realizacja

(źródło: www.poin.pl)

Przykładowe realizacje

(źródło: www.archeologiczne.fora.pl, www.qumak.pl)

Przykładowe realizacje

(źródło: www.katowice.wyborcza.pl, www.multimedialne-muzea.pl)

VI. POD JARZMEM OKUPANTA

(Ziemia Jarocińska w okresie okupacji hitlerowskiej 1939-1945)

Wybuch II wojny światowej wprowadził Jarocin w nową, okupacyjną rzeczywistość. Miasto nie ucierpiało w efekcie walk czy bombardowań, ale wojna odcisnęła tutaj swoje piętno w inny sposób. Wysiedlenia, aresztowania, konfiskata majątków, eksterminacja ludności, wywózki na roboty przymusowe, wprowadzanie ograniczeń w każdej niemal dziedzinie życia to codzienność, z którą przyszło się zmierzyć mieszkańcom Ziemi Jarocińskiej. Temat obejmuje kilka zagadnień, z których każde, w miarę możliwości, powinno znaleźć swoje miejsce na ekspozycji.

Wydarzenia sprzed wkroczeniem Niemców do Jarocina:

- wysadzenie mostów i wiaduktów – fotografie (ok. 10 szt.)
- dokument wystawiony dla Antoniego Świerkowskiego
- katastrofa samolotu Karaś w Cielczy – fotografia (1 szt.) przełączniki, fragmenty poszycia - (3 szt.)
- wkroczenie Niemców do miasta 6 września 1939 r. – fotografia (1 szt.)

Przejęcie miasta przez Niemców – organizowanie administracji, ograniczenie swobody mieszkańców:

- mapa podziału administracyjnego terytorium Polski ze szczególnym uwzględnieniem powiatu jarocińskiego jako części Kraju Warty
- Peter Orlowsky jako starosta powiatu jarocińskiego – fotografia (1 szt.)
- pierwsze ogłoszenia okupanta oraz ogłoszenia ukazujące się w lokalnej prasie – afisze, wycinki prasowe, roczniki niemieckojęzycznej prasy lokalnej
- zmiany nazw ulic miasta oraz nazw miejscowości, malowanie niemieckojęzycznych szyldów – fotografie (ok. 10 szt.), tabliczki z niemieckojęzycznymi nazwami ulic Jarocina (ok. 30 szt.)
- plan Jarocina z niemieckojęzycznymi nazwami ulic (1 szt.)
- przykłady niemieckojęzycznych dokumentów osobistych: kennkarte (ok. 10 szt.), karta rowerowa (1 szt.), karta pojazdu (1 szt.)
- reglamentacja żywności i artykułów pierwszej potrzeby: kartki żywnościowe i inne (ok. 30 szt.)

Represje wobec mieszkańców miasta i powiatu:

- konfiskata mienia: dokumenty wydane przez władze okupacyjne (konfiskata sklepu, radiodbiornika – 2 szt.)
- przejęcie zakładów rzemieślniczych, sklepów itp.: fotografie (ok. 20 szt.)
- aresztowanie zakładników: fotografia (1 szt.)

- wysiedlenie ziemiaństwa i wywózka do obozu przejściowego w Cerekwicy: fotografie (ok. 5 fot.); regulamin obozu w Cerekwicy (kopia dokumentu)
- pierwsze wysiedlenia mieszkańców miasta i wywózka do GG: fotografie (ok. 15 szt.)
- wysiedlenie Żydów: fotografia (1 szt.); ogłoszenie landrata Jarocińskiego (1 szt.)
- przymus pracy: budynek niemieckiego urzędu pracy (fotografia – 1 szt.); arbeitsbuchy (ok. 7 szt.); legitymacja pracownika fabryki (dokument – 1 szt.); zarządzenia dotyczące godzin pracy (wycinki prasowe – 2 szt.)
- roboty przymusowe: wezwanie na roboty przymusowe w niedzielę (dokument – 1 szt.); roboty przymusowe przy układaniu chodników, budowie dróg, rurociągu, rozbiórce pałacu w Żerkowie (fotografie – 15 fot.)
- wywózki na roboty przymusowe do Niemiec (fotografie – 7 szt., znaczki z literą „P” – 3 szt.)
- walka z kościołem katolickim: zamknięte kościoły (fotografie – 2 szt.), rozbiórka figury św. Wawrzyńca w Nowym Mieście n/W (fotografie – 6 szt.), aresztowanie i śmierć ks. Ignacego Niedźwiedzińskiego (fotografie – 6 szt., listy i pocztówki do znajomych z Jarocina – 4 szt.)

Ziemia Jarocińska w rękach okupanta:

- wnętrza niemieckich sklepów, lokali gastronomicznych, kina itp. – fotografie (30 szt.), zastawa z restauracji dworcowej (kubki, talerz, sztućce)
- żołnierze Wehrmachtu w koszarach i na ulicach Jarocina (fotografie – 15 fot.)
- niemieckie akcje propagandowe: przemarsze na rynku, dożynki itp. (fotografie – 17 szt.)
- ulice Jarocina – fotografie i pocztówki (100 szt. – do wyboru)
- niemieckie projekty przebudowy ratusza i rynku – projekty (7 szt.), artykuł w niemieckiej prasie (1 szt.)
- mapa powiatu z niemieckojęzycznymi nazwami miejscowości
- żołnierze niemieccy stacjonujący w majątku Góra i Dębno n/W – fotografie (30 szt.)
- budowa wzorcowej wsi Radliniec – fotografie (8 szt.), artykuł w niemieckojęzycznej prasie dotyczący uroczystości oddania wsi do użytku osadnikom oraz wizyty Arthura Greisera (1 szt.)
- budowa zakładu przemysłu lnianego w Witaszycach – film (ok. 5 min.), akcje (3 szt.)
- budowa Łazienek w Żerkowie – fotografie (8 szt.), zaproszenie na otwarcie (1 szt.)
- obóz R.A.D. w Łowęcicach – fotografie (12 szt.)
- niemieckie dzieci podczas pobytu w Górze – fotografie (10 szt.)
- elementy niemieckiego umundurowania – np. kłamy do pasa (ok. 50 szt.)

Mieszkańcy Ziemi Jarocińskiej na frontach II wojny światowej:

- fotografie bohaterów wojennych - ok. 30 szt.
- mundury i odznaczenia wojenne - 6 szt.

Sugestia:

Przy projektowaniu wystawy należałoby wziąć pod uwagę unikatową kolekcję tabliczek z niemieckojęzycznymi nazwami ulic i wyeksponować je np. na fragmencie ściany zbudowanej z surowej cegły.

Ze względu za liczbę niezwykle ciekawych zdjęć okupacyjnego Jarocina celowe wydaje się umieszczenie w sali urządzenia multimedialnego, w którym można będzie przeglądać fotografie uporządkowane wg w/w zagadnień.

Ciekawym rozwiązaniem mogłoby być odtworzenie fragmentu wagonu towarowego, w scenerii którego pokazane zostałyby pamiątki z wysiedleń.

Przykładowe realizacje
(źródło: www.mhk.pl)

Tutaj mogłaby się również pojawić „ściana bohaterów” prezentująca sylwetki osób, które straciły życie w obozach koncentracyjnych, wzięciach itp. Dobrze byłoby, gdyby zdjęcia i krótkie informacje o tych osobach pojawiły się np. na ruchomych tabliczkach zmuszających widza do aktywności podczas zwiedzania (trzeba odwrócić zdjęcie, żeby przeczytać tekst umieszczony na odwrocie).

Przykładowe realizacje

(źródło: www.inyourpocket.com, www.krakow.fotopolska.eu)

VII. W CIENIU PRL-u

Ta część wystawy opierać się będzie w głównej mierze na fotografiach oraz fragmentach filmów dokumentalnych zrealizowanych w latach 70. XX w. przez działający w Jarocinie Amatorski Klub Filmowy JAR. Ocalony swego czasu od zniszczenia materiał filmowy jest dla mieszkańców miasta bezcenny, dlatego prezentacja jego najciekawszych fragmentów powinna stać się osią tej części wystawy. Fotografie i inne materiały będą jedynie dopełnieniem prezentacji filmowych.

Istotnym elementem powinno stać się ponadto pokazanie miasta w latach 1945-1948, kiedy nastąpił kres nadziei i rozczarowanie, ze znakomicie zachowaną kolekcją plakatów w jęz. polskim i rosyjskim. Bezwzględnie należy znaleźć miejsce na przedstawienie działalności podziemia niepodległościowego w postaci plakatów oraz fotografii.

Materiały do wykorzystania:

Fotografie (wyselekcjonowane - ok. 300 szt.) uporządkowane będą wg następujących zagadnień:

- architektura miasta (widoki rynku, ulice Jarocina)
- handel, gastronomia, rzemiosło, nowe zakłady pracy (wnętrza sklepów i lokali gastronomicznych, szyldy i reklamy, witryny sklepowe, budowa LENWITU, Jarocińskiej Fabryki Mebli, JAFO)
- ważniejsze wydarzenia: budowa obwodnicy, remont ratusza i rynku
- życie społeczne miasta: wiece, pochody pierwszomajowe, obchody 700-lecia Jarocina i 100-lecia Państwa Polskiego, walka z analfabetyzmem, propaganda PRL-u, wyścig pokoju, Tumiej Miał, czyny społeczne itp.
- życie kulturalne Jarocina (otwarcie muzeum, budowa i otwarcie domu kultury, działalność biblioteki, AKF JAR, Klubu Olimp itp.)
- od Wielkopolskich Rytmów Młodych do Festiwalu Muzyki Rockowej

Filmy – wybrane fragmenty wg w/w zagadnień: ok. 30 min.

Fragmenty artykułów prasowych (np. dotyczących festiwalu czy ważnych wydarzeń)

Ulotki, foldery, inne druki ulotne (np. festiwalowe, zakładów pracy, szkół itp.)

Kroniki (np. kronika budowy LENWITU)

Gipsowe popiersie Stalina które znajdowało się na posterunku MO w Jarocinie

Afisz i plakaty (np. afisze propagandowe z II poł. lat 40. oraz 50., plakaty WRM i FMR)

Sugestia:

Najważniejszym elementem aranżacji powinien być duży ekran oraz miejsca siedzące, pozwalające w spokoju obejrzeć prezentowany materiał filmowy (np. zaaranżowany na fragment jarocińskiego kina Echo). Mnogość ciekawych fotografii sugeruje zastosowanie np. kiosku multimedialnego, w którym możliwe będzie przeglądanie uporządkowanych tematycznie zdjęć, które nie znalazły się na ekspozycji w formie wydruków.

Przykładowe realizacje

(źródło: www.wyborcza.pl)

VII. RADOLIŃSCY I ICH SIEDZIBY

Rodzina Radolińskich weszła w posiadanie majątku Jarocin w 1661 r. Od tego momentu przez 284 lata dzieje tego rodu nierozdzielnie łączyły się z historią miasta. Właściciele mieli znaczący wpływ na rozwój Jarocina i na trwałe zaznaczyli tutaj swą obecność. W okresie zaborów Radolińscy ulegli niemiecczemu a Hugo von Radolin zrobił zawrotną karierę w dyplomacji pruskiej. Radolińscy zamieszkali Jarociński pałac do stycznia 1945 r. Po zajęciu Jarocina przez Armię Czerwoną obiekt został splądrowany a wyposażenie wywiezione lub zniszczone. Do dziś przetrwało niewiele oryginalnych pamiątek świadczących o dawnej świetności rodu Radolińskich i jego reprezentacyjnej siedziby.

Temat Radolińskich na wystawie stałej powinien obejmować następujące zagadnienia:

1. treści związane z jarocińskimi siedzibami tego rodu:
 - nieistniejący drewniany dwór przy "Skarbczyku";
 - niezrealizowany projekt nowej rezydencji, zakładający rozbudowę "Skarbczyka" (tzw. zameczek na kopcu);
 - obecny pałac.
2. dzieje rodu Radolińskich od 1661 (rok zakupu Jarocina przez Andrzeja Radolińskiego) do 1945 r.

Zabytki:

- plany Jarocina z 1794 r. i 1826 r. z widocznymi zabudowaniami dawnego dworu Radolińskich (reprodukcje)
- niezrealizowane projekty tzw. zameczku na kopcu - 5 szt. (reprodukcje)
- projekty obecnego pałacu w Jarocinie - 2 szt. (reprodukcje)
- dawne pocztówki i fotografie jarocińskiego pałacu wraz z parkiem oraz jego zabudową - ok. 35 szt.
- barwna litografia jarocińskiego pałacu sprzed 1888 r. - wym. 15 × 20 cm
- fotografie wnętrza pałacowego w tym wyposażenia - ok. 15 szt. (reprodukcje)
- dawne wyposażenie wnętrz pałacowych:
 - a) fotele - 2 szt.
 - b) alabastrowe popiersie Lucy Radolińskiej - wym. 74 × 44 cm
 - c) rzeźba "Porwanie Sabinek" - wym. 46 × 28 cm
 - d) półokrągły witraż z herbem Radolinów w ramie - wym. 104 × 82 cm
 - e) herb Radolinów wykonany w kamieniu - wym. 58 × 51 cm
 - f) obrazy (portrety) członków rodziny Radolińskich - 4 szt., wym. 82 × 69 cm
 - g) kolekcja broni (szpady, pistolety itp.) - 6 szt.
 - h) mosiężne naczynia orientalne - elementy zastawy stołowej (waza, kubek, talerz, wazonik) - 4 szt.

i) srebrna łyżeczka wykonana z XVII-wiecznego talara

j) mosiężny kartusz z herbem Radolińskich - wym. 11,7 × 11,3 cm

k) stół intarsjowany

l) skrzynia pałacowa

- portrety trumienne wraz z epitafium - 3 szt.
- ozdobne naczynia ceramiczne z motywem pałacu - 5 szt.
- guziki do liberii o średnicy 3 cm - 10 szt.
- reprodukcja najstarszego widoku Jarocina z 1661 r. z adnotacją o właścicielu miasta, Andrzeju Radolińskim
- drzewo genealogiczne rodu Radolińskich wykonane odręcznie, format 183 × 114 cm
- dwie książki S. Karwowskiego z 1908 i 1911 r. poświęcone rodowi Radolińskich (248 stron, wym. 40 × 30 cm; 175 stron, wym. 33 × 21,5 cm)
- książka z autografem Lucy Radolińskiej
- drzeworyt barwny ze ślubu ks. Hugona Radolina z 1895 r. - wym. 30,8 × 25,2 cm
- fotografie rodzinne Radolińskich (duża różnorodność tematyczna i osobowa oraz rozpiętość czasowa) - ok. 70 szt. (reprodukcje i oryginały)
- fotograficzny album rodzinny
- korespondencja i dokumenty rodziny Radolińskich (XIX w. i międzywojnie) - ok. 20 szt.

Sugestia:

Największym atutem w aranżacji tej części wystawy jest niewątpliwie sam pałac - siedziba rodu Radolińskich wzniesiona w połowie XIX w. Wydaje się najwłaściwszym, by na pokój (pokoje), gdzie ma być eksponowana ta część wystawy, wybrać te, gdzie zachowały się oryginalne elementy wystroju wnętrza z zabytkową intarsją czy boazerią.

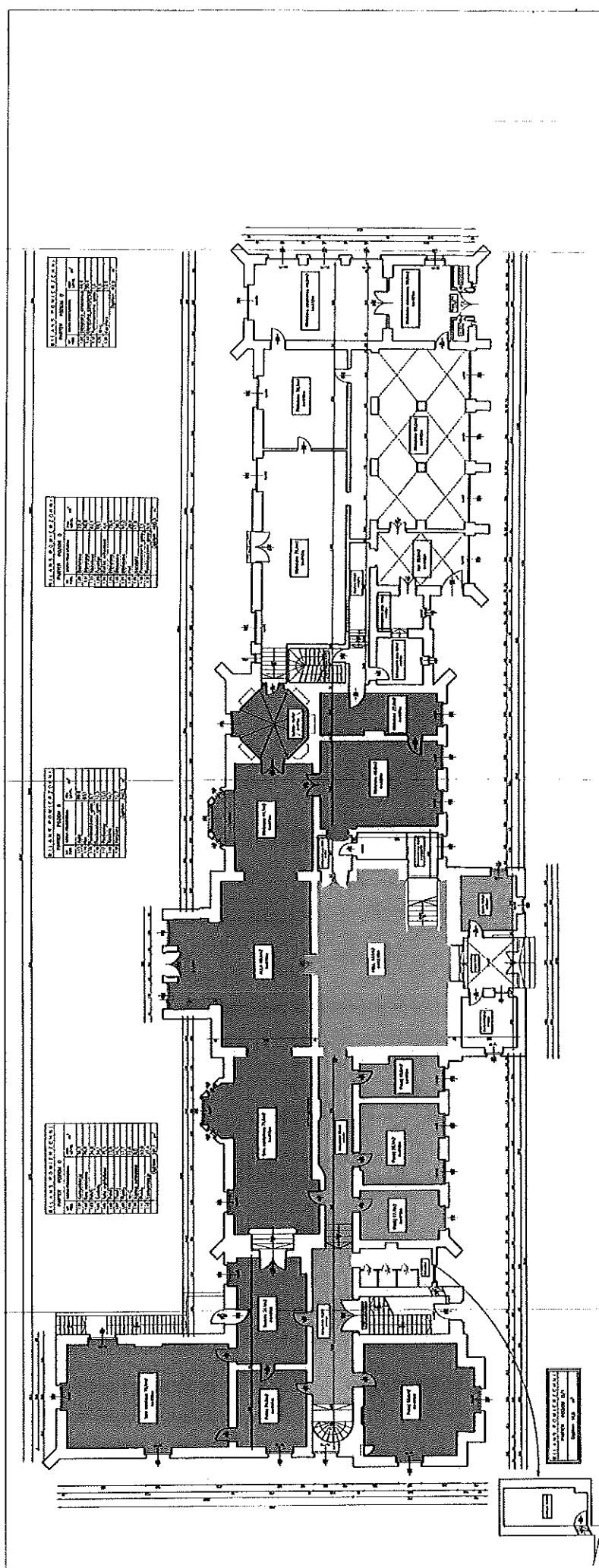
ZAŁĄCZNIK NR 12

*do Regulaminu konkursu na opracowanie koncepcji
ekspozycji stałej Muzeum Regionalnego w Jarocinie*

**RZUTY PAŁACU - PARTER I I PIĘTRO
Z ZAZNACZENIEM PRZESTRZENI, W KTÓREJ ZLOKALIZOWANE ZOSTANIE
MUZEUM REGIONALNE W JAROCINIE**

Wyjaśnienia:

1. Kolorem popielatym oznaczono przestrzeń pałacu, w której zlokalizowana zostanie ekspozycja stała Muzeum Regionalne w Jarocinie.
2. Kolorem zielonym oznaczono przestrzeń holu, szatni, korytarzy oraz zaplecza administracyjnego.
3. Kolorem niebieskim oznaczono salę edukacyjną
4. Kolorem żółtym oznaczono salę wystaw czasowych
5. Nazwy poszczególnych pomieszczeń na rzutach parteru i I piętra nadane zostały przez poprzedniego użytkownika i w większości nie odpowiadają obecnym i przyszłym funkcjom.

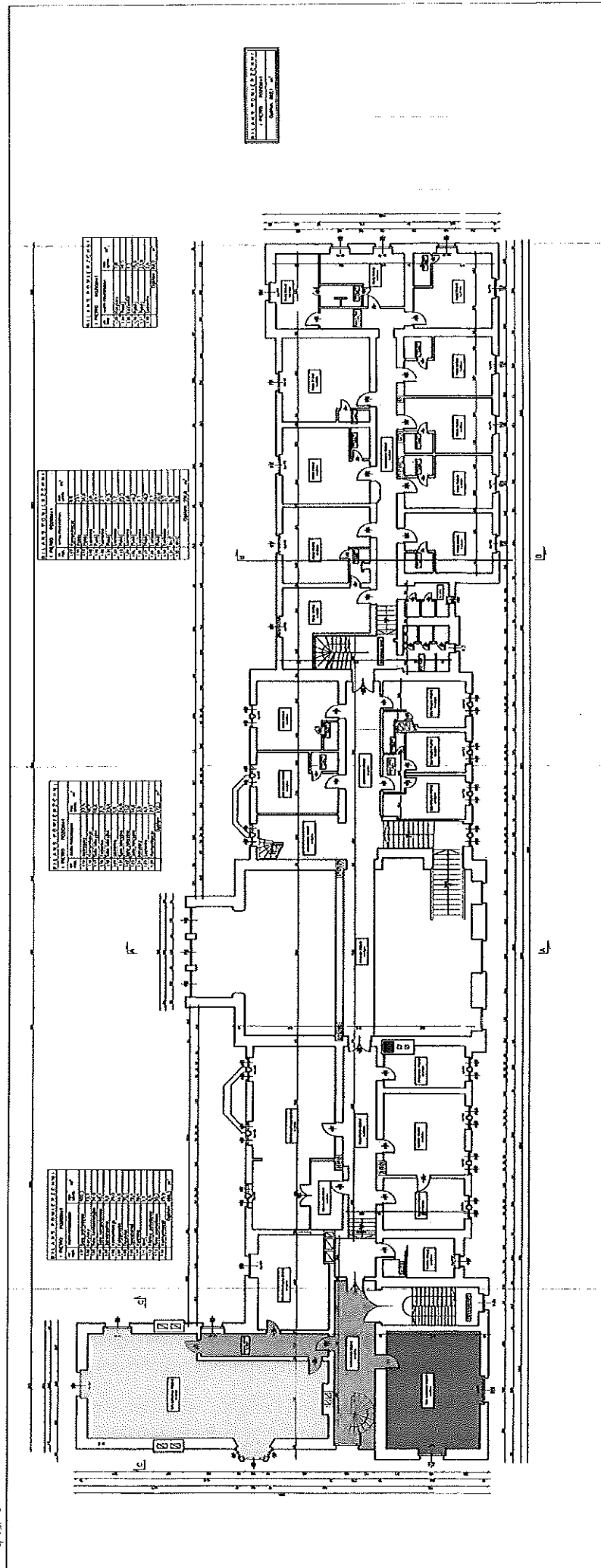
PLAN NO.	DATE	BY	CHKD.
101	10/1/77	J. H. H.	J. H. H.

PLAN NO.	DATE	BY	CHKD.
101	10/1/77	J. H. H.	J. H. H.

PLAN NO.	DATE	BY	CHKD.
101	10/1/77	J. H. H.	J. H. H.

PLAN NO.	DATE	BY	CHKD.
101	10/1/77	J. H. H.	J. H. H.

PLAN NO.	DATE	BY	CHKD.
101	10/1/77	J. H. H.	J. H. H.

ZAŁĄCZNIK NR 13

*do Regulaminu konkursu na opracowanie koncepcji
ekspozycji stałej Muzeum Regionalnego w Jarocinie*

**DOKUMENTACJA FOTOGRAFICZNA PRZESTRZENI, W KTÓREJ
ZLOKALIZOWANA BĘDZIE EKSPOZYCJA STAŁA MUZEUM REGIONALNEGO
W JAROCINIE**

Wnętrza, w których zlokalizowane będzie Muzeum Regionalne w Jarocinie użytkowane są obecnie przez Bibliotekę Publiczną Miasta i Gminy Jarocin oraz Szkołę Podstawową nr 5 w Jarocinie. Przed oddaniem ich w użytkowanie Muzeum pałac zostanie poddany gruntownemu remontowi. Istnieje możliwość obejrzenia wnętrza po uprzednim zgłoszeniu takiego zamiaru zamawiającemu.

Pałac w Jarocinie – elewacja frontowa

Pałac w Jarocinie – elewacja ogrodowa

Pałac w Jarocinie – hol – 93,1 m²

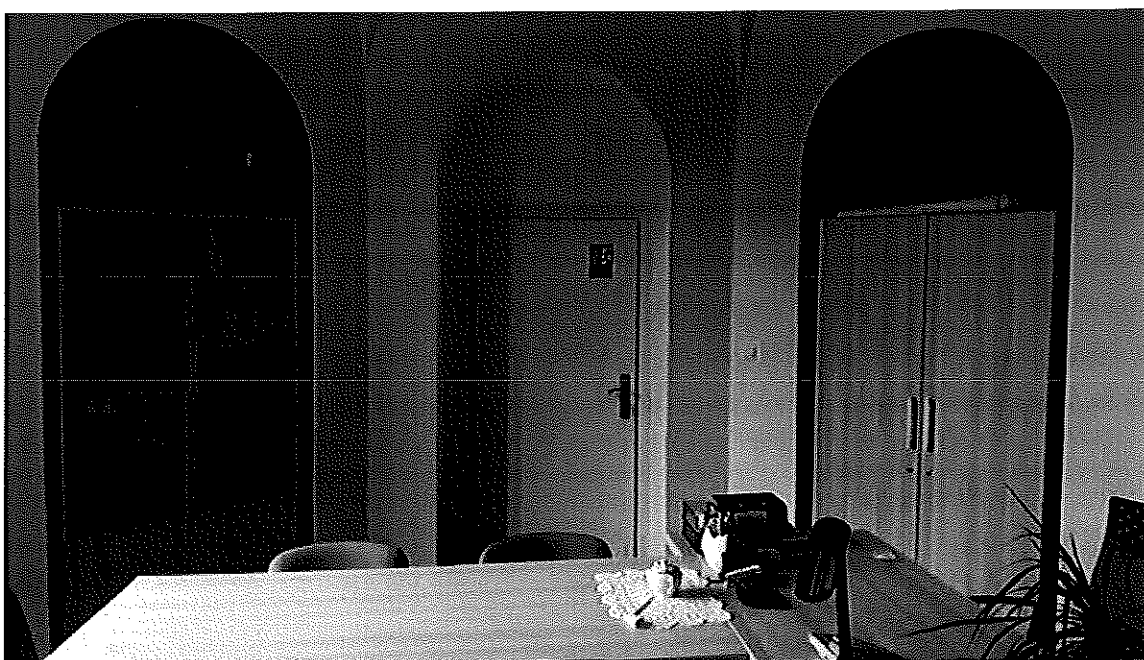
Pałac w Jarocinie – hol – 93,1 m²

Pałac w Jarocinie – aula 89,6 m²

Parter – biblioteka – aula 44,1 m²

Parter - gabINET dyrektora - 18,1 m²

Pałac w Jarocinie – sala wykładowa 71,5 m²

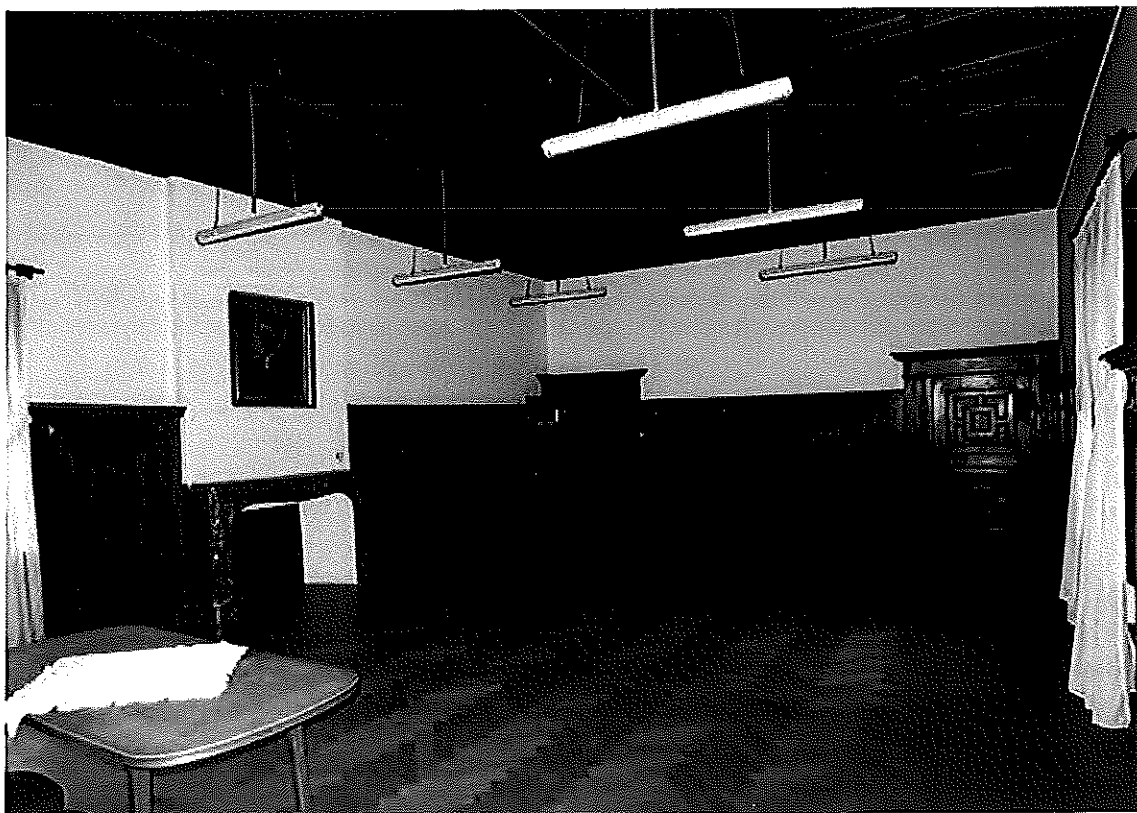
Pałac w Jarocinie – sala wykładowa 71,5 m²

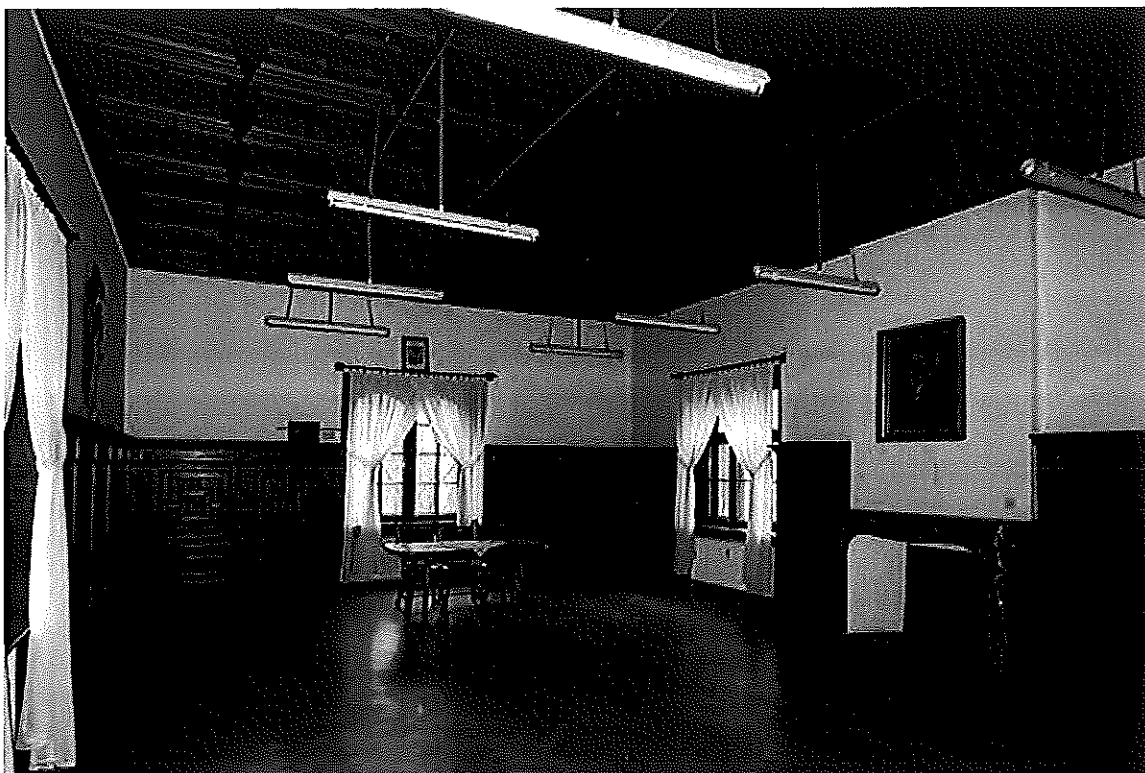
Pałac w Jarocinie – szatnia 34,1 m²

Pałac w Jarocinie – szatnia 34,1 m²

Pałac w Jarocinie – sala baletowa 76,9 m²

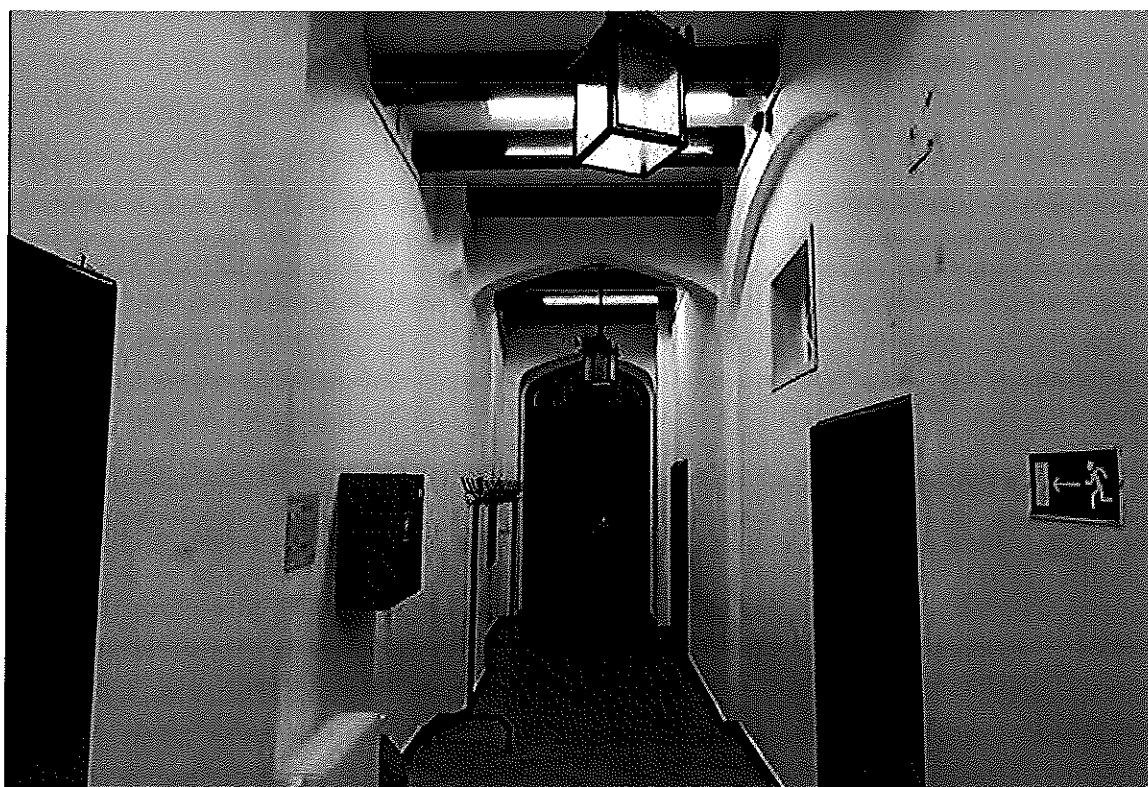
Pałac w Jarocinie – sala baletowa 76,9 m²

Pałac w Jarocinie – pokój 50 m²

Pałac w Jarocinie – pokój 50 m²

Pałac w Jarocinie - komunikacja – pokój 50 m²

Pałac w Jarocinie - komunikacja – pokój 50 m²